2. Ders: Yardımlaşma ve Cömertlik (التَّعَاوُنُ وَالْكَرَمُ): Toplumsal Dayanışma İfadeleri, Diyaloglar ve Fiil Cümlesi Uygulamaları

Yardımlaşma (التَّعَاوُنُ), cömertlik (الْكَرَمُ), şefkat ve toplumsal dayanışma ile ilgili Arapça kelime ve kalıp ifadeleri anlamlandırır. · Günlük diyaloglarda yardım isteme, nezaket, kutlama (عِيدٌ مُبَارَكٌ، كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ) ve sebep-sonuç (لِأَنَّ، لِذَلِكَ، لَكِنَّ) kalıplarını kullanır. · Toplumsal dayanışma ve cömertlik temalı fiil cümlelerini (الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ: فِعْلٌ + فَاعِلٌ + مَفْعُولٌ بِهِ) kurallarına uygun olarak okuyup yazar.

HATIRLAYALIM

- التَّعَاوُنُ yardımlaşma, الْكَرَمُ cömertlik, كَرِيمٌ cömert, بَخِيلٌ ise cimri demektir.
- Bayramda عِيدٌ مُبَارَكٌ denir; yardım isterken أَرْجُو مِنْكَ الْمُسَاعَدَةَ kalıbı kullanılır.
- Fiil cümlesi: فِعْلٌ (fiil) + فَاعِلٌ (ötreli özne) + مَفْعُولٌ بِهِ (üstünlü nesne).

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki Arapça dayanışma ve ahlak kavramlarını Türkçe anlamlarıyla eşleştiriniz.

c 1. التَّعَاوُنُ وَالتَّضَامُنُ

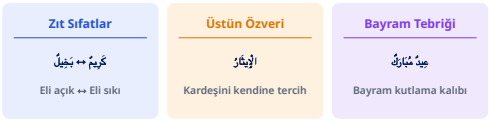
b 2. الْكَرَمُ وَالسَّخَاءُ

a 3. اَلْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى

a) Veren el, alan elden daha hayırlıdır
b) Cömertlik ve eli açıklık erdemi
c) Yardımlaşma ve toplumsal dayanışma

2 TABLOYU TAMAMLA

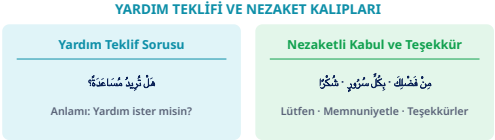
Görseldeki zıt ve yakın anlamlı kavram kartlarını inceleyerek Türkçe karşılıklarını tabloya yazınız.

Arapça Kelime	Kavram İlişkisi	Türkçe Anlamı
بَخِيلٌ ↔ كَرِيمٌ	Zıt anlamlı sıfatlar	Cömert ↔ Cimri
الْإِيثَارُ	Ahlaki erdem	Özveri (Diğerkâmlık)
عِيدٌ مُبَارَكٌ	Kutlama ifadesi	Bayramınız mübarek olsun

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki diyalog balonunda «هَلْ تُرِيدُ مُسَاعَدَةً؟» sorusuna nezaketle kabul bildiren uygun cevap hangisidir?

A) كَمْ سَاعَةً تَنَامُ فِي اللَّيْلِ؟ (Gece kaç saat uyursun?)
B) أَنَا بَخِيلٌ جِدًّا الْيَوْمَ (Ben bugün çok cimriyim)
C) نَعَمْ، مِنْ فَضْلِكَ شُكْرًا (Evet, lütfen teşekkürler)
D) اَلْجَوُّ مُمْطِرٌ وَبَارِدٌ (Hava yağmurlu ve soğuktur)

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki fiil cümlesi şemasına göre «يُسَاعِدُ الْغَنِيُّ الْفَقِيرَ» cümlesinin öge dizilişi ve anlamı hangisidir?

A) Fiil + Fail + Mef'ûlün bih — Zengin, fakire yardım ediyor.
B) Mübteda + Haber — Zengin insan çok cömerttir.
C) Fiil + Mef'ûlün bih + Fail — Fakir, zengine teşekkür etti.
D) Harf-i cer + İsim — Sınıfta öğrenciler yardımlaşıyor.

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Yardımlaşma kalıpları ve fiil cümlesi kurallarıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Fiil cümlesinde işi yapan özneye الْفَاعِلُ denir ve tekil isimlerde sonu ötreli okunur.	☑	☐
الْبُخْلُ kelimesi «cömertlik ve ikram» anlamına gelen olumlu bir erdemdir.	☐	☑
Birine yardım teklif ederken «كَيْفَ أُسَاعِدُكَ؟» (Sana nasıl yardım edebilirim?) sorulur.	☑	☐
Özne çoğul olduğunda cümle başındaki fiil de mutlaka çoğul eki almak zorundadır.	☐	☑

6 KISA CEVAP

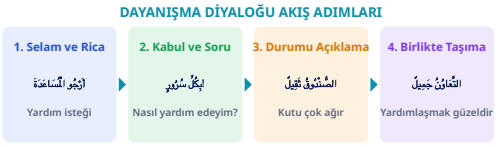
Görseldeki levhada yer alan «يَتَعَاوَنُ الطُّلَّابُ فِي الصَّفِّ» fiil cümlesini Türkçeye çeviriniz.

Öğrenciler sınıfta (birbirleriyle) yardımlaşıyorlar.

7 SIRALAMA

Görseldeki yardımlaşma diyaloğunu konuşma akışına göre baştan sona (1'den 4'e) sıralayınız.

1 Tarık: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ، أَرْجُو مِنْكَ الْمُسَاعَدَةَ مِنْ فَضْلِكَ. (Lütfen yardım rica ediyorum.)

4 Ömer: تَفَضَّلْ يَا صَدِيقِي، التَّعَاوُنُ جَمِيلٌ! (Buyur dostum, yardımlaşmak güzeldir!)

2 Ömer: وَعَلَيْكُمُ السَّلَامُ، بِكُلِّ سُرُورٍ! كَيْفَ أُسَاعِدُكَ؟ (Memnuniyetle! Nasıl yardım edeyim?)

3 Tarık: هٰذَا الصُّنْدُوقُ ثَقِيلٌ جِدًّا، نَحْمِلُهُ مَعًا. (Bu kutu çok ağır, birlikte taşıyalım.)

8 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kelimelerle tamamlayınız.

بَخِيلٌ | çünkü | بِخَيْرٍ | الضَّيْفَ

1. «يُكْرِمُ الْمُؤْمِنُ **الضَّيْفَ**» cümlesinde müminin ikram ettiği «misafiri» kelimesi mef'ûlün bih olur.
2. Bayramlaşırken «كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ **بِخَيْرٍ**» (Her yılınız hayırla dolsun) duası söylenir.
3. «Bayramı seviyorum **çünkü** o dayanışma günüdür» cümlesinde sebep bağlacı لِأَنَّهُ kullanılır.

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

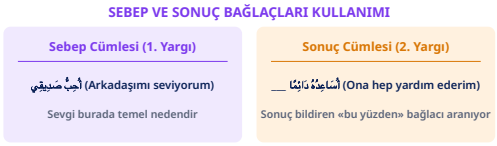
Görseldeki «تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى» ilkesinin birey ve toplum hayatına katkısını iki maddeyle yazınız.

Muhtaçların sıkıntısını giderir; toplumda sevgi, güven, kardeşlik ve dayanışmayı güçlendirir.

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki sebep-sonuç cümlesinde «أُسَاعِدُهُ ___ أُحِبُّ صَدِيقِي دَائِمًا» boşluğuna hangi bağlaç gelmelidir?

Ⓐ مَتَى (ne zaman — soru edatı)

Ⓑ لِذَلِكَ (bu yüzden — sonuç bağlar)

Ⓒ أَيْنَ (nerede — mekân sorusu)

Ⓓ بِكَمْ (kaç lira — fiyat sorusu)

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki dört cümleden hangisi **fiil cümlesi** (الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ) kuralına uygun kurulmuştur?

Ⓐ اَلْكَرَمُ خُلُقٌ عَظِيمٌ (Cömertlik yüce bir ahlaktır)

Ⓑ اَلتَّاجِرُ صَادِقٌ وَأَمِينٌ (Tüccar doğru ve güvenilirdir)

Ⓒ اَلْمَدْرَسَةُ قَرِيبَةٌ مِنَ الْبَيْتِ (Okul eve yakındır)

Ⓓ يُحِبُّ اللهُ الْمُحْسِنِينَ (Allah iyilik yapanları sever)

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları yazarak misafire ve muhtaca cömertçe sunulan iyiliği belirten şifreyi bulunuz.

Allah rızası için maldan harcama yapma, nafaka verme (5 harf)	İ N F A K
Bayram ve özel günlerde «İyi bayramlar» diyerek tebrikleşme (7 harf)	K U T L A M A
أَرْجُو fiiliyle nezaketle dile getirilen istek (4 harf)	R İ C A
Cömertlik ve yardımlaşma gibi güzel huyların bütünü (5 harf)	A H L A K
Fiil cümlesinde işten etkilenen nesne ögesi (5 harf)	M E F U L

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

İKRAM